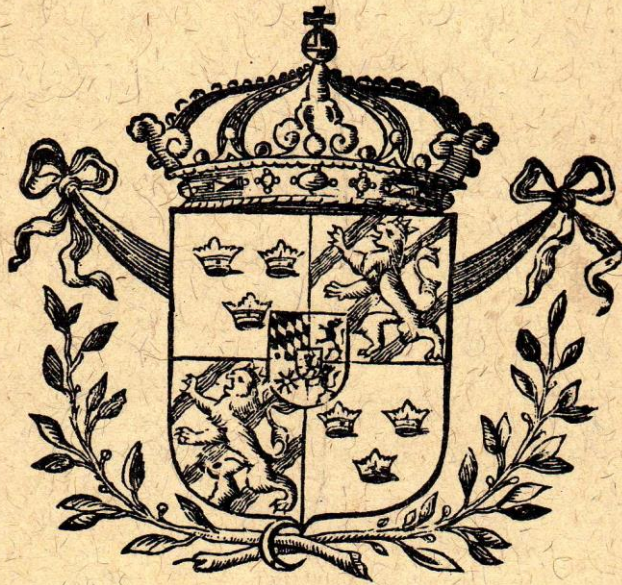

Kongl : Mayst: ^h
Allaemene
O R D N A N G S
Och
Strää/
För Handtwärckarne / i Sverige och
Finlandh.

STOCKHOLM

Tryckt hos Salig. Georg Hantschs Efterlevande änka.
Åhr 1669.

Tryckt hos Saligen avsomnade Georg Hantsch:s Efterlevande änka

År 1669

INLEDNING

*Denna faksimilutgåva skänktes av Barbro Lundqvist
till Sancta Lucia Gille i november 2016*

1600-talet

Den Svenska Stormaktstiden

Den svenska samhällsordningen började att organisera sig under detta århundrade som även präglades av stora krig och erövringar.

Några historiska händelser:

1628 sjönk Wasaskeppet på sin jungfrufärd, vilket naturligtvis var en stor katastrof. Men Sverige hade andra krigsskepp.

1630 landsteg Gustaf den II Adolf i Tyskland för att leda de svenska styrkorna i det som skulle bli det Trettioåriga kriget.

1632 stupade kungen i slaget vid Lützen.

1634 indelades landet, som även omfattade Finland, i län med länsstyrelse, som än i dag är praktiskt taget oförändrade. Dessa leddes av Landshövdingar, som benämndes Konungens Befallningshavande.

1636 bildades Kungliga Postverket, främst för att kunna befordra post mellan de svenska styrkorna i Tyskland och statsledningen i Stockholm.

1645 utkom landets första tidning ORDINARIE POST TIJDENDER. Den utges fortfarande under namnet Post och Inrikes Tidningar.

1648 slöts den Westfaliska freden, då Sverige tillerkändes många landområden i norra Tyskland, med följd att hela Östersjön i praktiken blev ett svenskt innanhav.

1651 bildades Kommerskollegium som omnämns i denna Skråordning som GENERAL COMMERCIE COLLEGIUM.

1658 tågade Carl den X Gustaf över Bälten i spetsen för den svenska hären och besegrade Danmark.

Samma år slöts freden i Roskilde varvid Sverige bl.a. fick Skåne, Halland, Blekinge, Bohuslän, Bornholm samt Trondheims Län. Svenska Riket fick då sin historiskt största utbredning.

1655 föddes Carl (den XI) som blev kung 1660, myndig 1672, död 1697.

1661 fastställdes taxan för NOTARIUS PUBLICUS som omnämns i denna Skråordning.

1668 grundades Riksbanken, världens äldsta ännu existerande centralbank.

1680-talet infördes den allmänna kyrkobokföringen, som registrerade alla innevånare i landet. Det var även allmän kyrkoplikt med obligatorisk närvaro vid söndagens gudstjänster runt om i Riket.

1669 utgavs denna skrift:

Konglig Maijst:z Allgemene ORDNING Och Skråå.

Det är lätt att förstå hantverkarnas stora betydelse under denna tid, ca 200 år innan industrialiseringen. Praktiskt taget allt som såldes hade tillverkats av hantverkare som organiserades i skrån. Det var smeder, skomakare, hjulmakare, vagnsmakare, snickare, stolmakare, mjölnare, bryggare, för att bara nämna några. Som framgår av inledningen till Skrå-ordningen, hade många hantverkare tagits in från utlandet och det blev nu nödvändigt att dessa organiserades på ett likartat sätt som statsmakten föreskrev.

Det är intressant att kunna ta del av hur ytterst noggrant allt reglerades in i minsta detalj från den allra högsta ledningen i Stockholm.

Förordningen är underskriven av Förmyndarregeringen med Änkedrottningen Hedewig Eleonora som första namn och av Rikets högsta ämbetsmän.

Som ett tillägg kan nämnas att världen äldsta ännu existerande optikerämbete inrättades i London år 1629 The Worshipful Company of Spectacle Makers.

Undertecknad var inbjuden till deras 350-årsjubileum i London 1979, där 1600-talstraditionerna var högst påtagliga.

Senare århundraden

Något direkt optikerskrå har aldrig funnits i Sverige, yrket utvecklades från de optiska- matematiska instrumentmakarna. 1799 fastställdes ett REGLEMENTE TILL MATEMATISKA INSTRUMENTMAKERIERS UPPRÄTTHÅLLANDE OCH FULLKOMNANDE" och ställdes under Kungliga vetenskapsakademins översyn. I verksamheten ingick bl.a. att tillhandahålla glasögon. I 1802 år almanacka finns en uppsats OM WAHL AF GLASÖGON författad av Gabriel Collin, Kungl. Vet. Akad. Optiske Instrumentmakare.

Vid näringsfrihetens införande 1864 upphörde dessa privilegier

Det är min förhoppning att denna skrift med sin bearbetning till modernare svenska skall bidra till förståelsen av optikeryrkets historiska bakgrund, kanske i kombination med de tidigare utgivna yrkeshistoriska böckerna, se nedan.

Nyköping i februari 2016

Per Söderberg

Sekreterare i Sancta Lucia Gille.

per@sanctaluciagille.se

Litteratur:

Almanack 1802

Optikeryrkets historia i Sverige

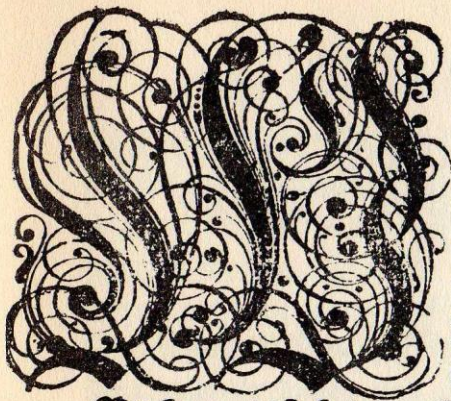
Sancta Lucia Gille 2012

Synverktyg från äldre tider

Stockholms förenade specialoptiker, 1943

Glasögon i Nordiska Museet

Nordiska Museet, 1947

W **II CARL,**

medh Guds Nådhe/
Sweriges / Gøthes och
Wendes Konung och Urf-
förste / Stoorförste til Fin-
land / Hertigh vthi Skåne/
Estland / Lijffland / Carelen/
Brehmen / Behrden / Stettin / Pommern / Cassuben
och Wenden / Förste til Rügen / Herre öfwer Inger-
manland och Wismar ; Så ock Psaltz Grefwe widh
Rhein i Beyern / til Göllich / Glewe och Bergen Her-
tigh / etc. Giöre witterligit / at såsom Wåre För-
fäder Sweriges Rijkets Konungar hafwe på alt
giörligit sätt / och som tijderne hafwa medhgifwit/
sökt at indraga allehanda Handtwärkerier i Rijket/
och them medh åthskillige Privilegier och fördelackti-
ge wilkor omfattadt / Men lijkwål icke kunnat komma
them til den fullkombligheet och myckenheet som thet
almånne bästa hafwer fodrat / måst aff den orsak at
the icke hafwa warit medh een rätt Ordning försed-
de heller tilböriligen handhafde. Hwarföre hafwe
Wi för een högh nödtorfft ehrachtat / at låta öfwer-
see alle handtwerck ; / Skräer och dem til Wårt Rijke
sampt desse tijder bequemmade vthi een algemeen
Ordning sammansatta och påbiuda / på sätt och wijs
som här effter föllier.

ARTICKLAR

Som i denne Ordning och Skrå innehålles.

Innehållet i denna skråförordning

- I. Om Handtwärkarnes och Brödraskapetz Rättihheeter / Gillen och Sammankompster.
Om Hantverkarnas och Brödraskapens Rättigheter – Gillen och Sammankomster.
- II. Om Äldermänn och Bisittiarne / sampt theras wahl / plickt / förmon och wardning.
Om Äldermän och Bisittare – samt deras val – plikt – förmåner och vördnad.
- III. Om Ämbetzlådan / thess nycklar / böcker och räknenskaper.
Om Ämbetslådan – dess nycklar – böcker och räknenskaper
- IV. Huru een må koma i ämbetet; och först om läropoikar.
Huru man kommer in i ämbetet; först om lärlingar
- V. Om lärodrengrar / Gesäller och Mesterswenner.
Om lärlingar – Gesäller och Mästare
- VI. Huru een må blifwa Mestare.
Huru man blir mästare
- VII. Ordning Mestare emillan.
Förhållandet Mästare emellan
- VIII. Ordning emillan Mestarne och Gesällerne.
Förhållandet mellan Mästare och Gesäller
- IX. Ordning för Mestare och theras läropoikar.
Förhållandet mellan Mästare och deras lärlingar
- X. Ordning för heela ämbetet.
Ordning för hela ämbetet

Bearbetad av Per Söderberg 2016

Artikel 1-2-3-7 samt inledning och avslut

efter en Faksimilutgåva tryckt i Örebro 1953

Nr 32/1000

W_{ij} CARL,

Medh Guds Nådhe /

Sweriges - Göthe och Wendes Konung och Arfförste - Stoorförste till Finland / samt 16 ytterligare titlar.

Tillkännager härmed att såsom Wåra Företrädare Sveriges Rikes Konungar på allt sätt hava, och som omständigheterna medgivit, sökt att få in allehanda Hantverk i Riket, och låta dem omfattas av åtskilliga *Privilegier* och fördelaktiga villkor. Men likväl icke kunnat erbjuda dem allt det som de, i det allmännas bästa, är berättigade. Som en följd av detta hava de icke varit försedda med en (Skrå)- Ordning. Därför hava Wii noterat ett stort behov att låta överse och sammanfatta alla Hantverks:Skårar inom Wårt Rike samt förlänningar uti en Allmän (för)Ordning och anbefalla den på det sätt som härmed följer.

Förste Artickel.

Om hantverkarnas och Brödraskapens Rättigheter - Gillen och Sammankomster

1.

Alla Hantverk och Brödraskap skall ha sina Gillen och sammankomster som skall genomföras i god ordning till det gemensammas bästa och yrkesämbetenas utveckling.

2.

Inget Gille eller yrkesämbete kan etableras med mindre än att det finns tre Mästare. Så länge det inte är så många, måste de söka sig till närmaste Stad i Länet, där samma Hantverk och Gille med Skrå är inrättat. Men om det i Länet inte finnes ett sådant Brödraskap eller socitet inrättat, då skall de söka sig Stockholms Skrå och Gille. Intill dess de bliva så många som ovan nämnes. Då inget Skrå kan bildas, där det inte finnes tre mästare, skall alltså ej heller något Skrå inrättas, utan bildas först då så många som fordras noggrant lärt sig yrket.

3.

Eftersom inget Gille eller Brödraskap kan hållas utan att det finnes ett visst rum och ställe där Gillensbröderna kunna hava sina sammankomster, alltså beslutas att yrkesämbeten som är så stora, och efter gammal vana äga sina egna Gillenshus, kan träffas där. Medan de övriga skall hava sina sammankomster, antingen i Stadens Hus, eller något annat Hus som Borgmästare och Råd har tilldelat eller kommer att tilldela dem. Och för att ett Gille inte skall hindra ett annat tillkommer det Magistraten att förordna att var och en får sina bestämda Dagar och tider där de kunna sammanträda.

4.

Ingen sammankomst får ske i något Hantverk och Gille utan medgivande av Borgmästare och Råd samt att Gillet icke är i skuld; dock skall de icke tvingas att samlas mer än fyra gånger om året med mindre än att särdeles viktiga saker så fordrar. Så Gillensmedlemmarna även kan betala sina Quartals penningar, vilka skall insamlas och debiteras efter hela ämbetets beslut och efter Borgmästare och Råds godkännande. Detta för att säkerställa att inget hantverk blir debiterat över sin förmåga. Är någon trillsk och motvillig att betala för

gällande kvartal skall summan ökas med en fjärdedel högre summa, för var månad han trilskas och uteblir med betalning.

5.

Inget ämbete får hålla något möte utan Äldermännens och Bisittarens vetskap och närvaro.

6.

Äldermän och Bisittare har rätt att, i Skrået, avsäga sig sitt uppdrag en gång per år.

7.

Vid ämbetenas sammankomster måste en edsvuren stadstjänsteman närvara i sin egenskap av Notarius Publicus, som för pennan och antecknar vad som avhandlas, och skriva ett noggrant protokoll som sedan nedlägges och förvaras i ämbetslådan. För sitt arbete, jämte lönen han åtnjuter av Staden, skall han av varje ämbete erhålla en skälig ersättning, efter Borgmästare och Råds och hela ämbetets godkännande, dock med hänsyn till att ämbetenas ekonomi inte äventyras.

8.

Ingen får inlåta sig i utländsk Skrå- eller Gillesveksamhet / genom att där betala sina Quartalspennigar, eller in-och-utskriva sina lärodrängar (lärlingar), detta ger ett alvarligt straff.

Andre Artickel.

Om äldermän och Bisittare samt
deras val - plikt - förmån och vördnad.

1.

För att allt skall gå rätt till, skall det i Gillet finnas en Älderman, med två eller fyra bisittare, beroende av tillgång på lämpliga män. Men när Älderman och Bisittare väljes, skall ämbetet föreslå två av vilka Borgmästare och Råd utser en av dessa, som sedan, efter gammal sed skall avlägga sin ed på Rådstugan;

Denne Bisittare kan sedan också Borgmästare och Råd använda sig av i de ärenden och tvister som uppkommer inom själva ämbetet.

2.

Den som nekar till att låta sig väljas till Bisittare- eller Åldermans-ämbete, utan laga och skälig orsak, bötar första gången till lådan tre Dal: Smt; och en Dal: Smt till de fattiga; nekar han åter andra gången, bötas dubbelt; samma sak tredje gången, därefter får han aldrig mer föreslås till detta ämbete.

3.

Åldermän och Bisittare skall verka för ämbetets gagn och nytta och inte göra någon till lags genom att låta sig övertalas (vara bönhörd) än mindre se genom fingrarna med någon som inte rätt, eller mot bättre vetande och varning, kan göra sitt Mästarstycke. Framför allt får Åldermän och Bisittare inte göra och utföra något efter eget godtycke som angår hela ämbetet, utan Borgmästare och Råds samt ämbetets vetskap. Men små och särskilda tråtor kan beslutas och avgöras av Åldermannen och Bisittarna med Råds-bisittarens goda minne och i hans närvaro.

4.

Åldermannen och Bisittarna har rätt till ersättning antingen vid drängars (lärlingars) eller Gesällers intagande, eller på annat sätt, som hela ämbetet med Borgmästare och Råds medgivande prövar och finner likvärdigt med omfattningen av deras åtaganden.

5.

Den som på ett lagligt och riktigt sätt, som ovan nämnes, valts till Åldersmans- eller Bisittarämbetet skall förbi där så länge han lever, såvida han inte av vissa skäl och orsakers skull själv begär och får avsked och befrielse, eller bliver vanför, eller för sin forseelse och misskötsels skull bliver avsatt av Borgmästare och Råd, eller andra vederbörande.

6.

Den som förtalar Ålderman eller Bisittare, eller missfirmar med skällsord och andra ohövligheter, bötar han: när det gäller Åldermannen, första gången tre Dal. S:mt till lådan, och en Dal. S:mt till de fattige, och när det gäller Bisittaren halvparten så mycket. Upprepas det (kommer han oftare igen) så skall ämbetet överlägga hans brott tillsammans med Borgmästare och Råd som låter straffa honom enligt brottets grad. Den brottslige skall föremjuka sig, och göra avbön för sitt brott. På samma sätt får Åldermannen inte utan given orsak med

skällsord eller liknande fara illa mot sin medbroder. Om någon Gillesbroder med vredesmod bär händer på någon av ovan nämnda (presidiet) bötar han: när det gäller Åldermannen sex Dal. S:mt och Bisittaren tre Dal. S:mt och tredjedelen så mycket till de fattiga, dock förbehålles målsägarens rätt enligt lag.

7.

Bliver någon av Åldermannen eller Bisittarna fälld för något brottsligt, och sedan trilskas, med att betala böterna, ökar boten med en fjärdedel högre, för varje kvartals sammankomst, som han inte infinner sig med böterna. Undantaget om Borgmästare och Råd av skäligen orsaker under mellantiden hava upphäft (avskrivit) (eller lindrat boten).

8.

Yngste mästaren som kallas Ungbroder (den som är sist invald), skall utföra och förrätta de ämbetsärenden som Åldermannen befäller honom å ämbetets vägnar; såvida han inte kan förmå någon annan inom ämbetet att gör det för sig (i hans ställe); Trilskas han eller försummar det utan laga förfall, skall han böta en Dal. S:mt till lådan och tolv öre till de fattiga, om icke högre bot utdöms. Om något viktigt genom hans vållande blivit försummat inom ämbetet skall han böta det som Borgmästare och Råd tillsammans med ämbetet bedömer att han genom brottet förtjänar. Om han även försummar att tjäna någon av Gillesbröderna, som han blivit ålagd, bötar han för var och en som blivit försummad, sex öre S:mt. Yngste mästaren får inte lämna Staden utan att han meddelar detta till Åldermannen och Bisittaren, så att de kan förordna en annan i hans ställe. När han förrättar ämbetsärenden skall allt ont som sägs eller görs emot honom bestraffas med böter.

Tredje Artickel.

Om Ämbetslådan – dess Nycklar – Böcker och Räkenskaper.

1.

Uti Gillet och Ämbetshuset har varje ämbete och hantverk sin Låda. Där skall de förvara sina pengar samt Sigill, Skå- och Privilegie-handlingar, som tillhör ämbetet. Denna låda skall väl gömmas och förvaras utav den som bor i Gilleshuset. Den kan utlämnas till Åldermannen och Bisittarna när de så begär, och när sammankomsteter skall ske. Det skall finnas tre nycklar, en hos Åldermannen och de andra två hos de två äldste Bisittarna. Ingen må komma

utan sin Nyckel då lådan skall öppnas. Boten för detta är $\frac{1}{2}$ Dal. S:mt till lådan och fyra öre till de fattiga.

2.

Alla böter och inkomster som härrör sig från hantverket och ämbetets skall förvaras i lådan. Dock skall vad som bötas inom Skrået, en fjärdedel av summan givas till de fattiga i de delar där de fattigas böter inte redan är speciellt utdömda. Men vid de brott och förseelser, som skett mot lag och laga ordning, utanför ämbetet, skall dömas och straffas enligt lag där ärendet och brotten har inträffat. Den brottslige skall, där orsaken är brott inom ämbetet, även ge till ämbetslådan lika mycket som han i Rätten har blivit sakfälld för, och där måste erlægga bot för.

3.

De medel som inkommer till lådan, måste förbrukas på ett korrekt och osjälviskt sätt till ämbetets gagn och nytta, dock med Borgmästare och Råds vetskap och godkännande.

4.

Åldermannen och Bisittarna bör årligen vid Valborgsmässotid göra bokslut för lådan och dess inkomster, och i närvaro av Borgmästare och Råd och hela Ämbetet. Bokslutet skall utskrivas och bevittnas av Rådsbisittaren. Om detta blir motvilligt försummat, skall Åldermannen böta tre Dal. S:mt : och en Dal. S:mt till de fattiga, men en Bisittare halvparten mindre.

Sjätte Artickel.

Hur man blir Mästare

1.

Ingen kan bli Mästare utan att han på ett riktigt sätt noggrant lärt sig sitt hantverk och har intyg om sitt årliga arbete och därtill arbetat som Gesäll under minst tre år. Utom om andra viktiga skäl föreligger och Borgmästare och Råd tillsammans med ämbetet finner honom duglig och i sitt hantverk kompetent.

2.

Ingen tillåts att avbryta det vanliga årsarbetet efter det han har anmält sig till ämbetet, med mindre än Borgmästare och Råd med ämbetet noga prövar om detta är nödvändigt, antingen för hans ungdom eller ringa handlag, eller andra omständigheter. Framförallt skall den som företräder en verkstad i samma hantverk i Mästarens ställe, inte belastas med sådant arbete, då han redan har gjort sitt hantverk goda tjänster.

3.

Vill någon Mästarsvenn bli mästare skall den vara bäst lämpad därtill, som fram till nu har varit Verkstadsgesäll och företrätt en Verkstad (dock på det att ingen avskedats som är erfaren och väl har lärt sitt hantverk). Han ansöker hos Ämbetet och betalar till lådan 1, 2, eller 3 Dal. S:mt: som tillfaller ämbetet och en halv Dal. S:mt till de fattiga.

4.

Den som vill bli Mästare och Broder i ämbetet måste göra det Mästarstycke som är brukligt i detta hantverk, och utan någon annans hjälp. Eller något annat (mästarstycke) som kan befinnas vara tidsenligt och användbart, och av den beskaffenhet (typ) som Åldermannen och Bisittarna med Borgmästaren och Rådets godkännande förelagt honom. Mästarstycket skall förfärdigas i en Mästares verkstad i närvaro av en Granskningsmästare (Skademästare) utsedd av ämbetet. Dock utan att den Mästare som berörs får omkostnader med mat och dryck samt vin eller öl. Detta mästarstycke skall uppvisas vid en bestämd tidpunkt i närvaro av Borgmästare och Råd samt Åldermannen och Bisittare och hela ämbetet. Där bedöms arbetet och godkännes. Om arbetet underkännes utkrävs inga böter utan den sökande får arbeta vidare som Gesäll och får sedan göra nytt mästarstycke. Dock får inget onödigt eller fåfängt underkännade förekomma vilket Borgmästare och Råd har som uppgift att bevaka.

5.

När Mästarstycket enligt ovan är färdiggjort skall den sökande återigen kontakta ämbetet och ger sex Mark S:mt till lådan och två mark till de fattiga. När Mästarstycket är uppvisat och godkänt skall han giva tio Dal. S:mt till lådan och fem till Mästare för förtäring (gästabud) och inget mer. Vidare bidrag till de fattiga med två gånger så mycket som utgivits utöver den bestämda summan.

6.

Efter det han blivit Mästare skall Åldermannen kontakta och själv följa honom till Rådstugan där han skall vinna Burskap och svära Konungen och Staden (sin trohet), men om Åldermannen försummar detta skall han böta två Dal. S:mt till lådan och en Dal. S:mt till de fattiga. Men yngsta mästaren själv blir straffad enligt lag om han driver sitt hantverk och någon borgelig hantering innan han vinner Burskap, om inte Borgmästare och Råd giver honom tid och uppskov av någon särskild orsak.

7.

Mästarsöner och de som gifter sig med Mästaränkor och döttrar kan få ämbetet som andra innehaft för endast halva kostnaden.

8.

Finns någon Gesäll eller dräng (lärling) som har gått i lära hos en ärlig Mästare där det inte finnes någon ämbetssammankomst eller Gille skall han inte förvägras, utan erkännas om han lärt sitt yrke rätt och arbetar vidare i det. Borgmästare och Råd har jämte Ålderman och Bisittare möjlighet att granska och godkänna honom.

9.

Kommer någon Gesäll eller ämbetsman som är eller har varit i någon Herres eller Adelsmans tjänst och vill bli Mästare och ämbetsbroder skall han inte nekas detta, under förutsättning att han har pass och intyg om sin anställning, när han vill och kan göra sitt Mästarstycke med allt som där tillhör.

10.

Kommer någon Mästare från främmande land eller inrikes Stad och ansöker om att bli ämbetsbroder, skall han även hava bevis om detta från den Stad han kommer ifrån. Lika så från det ämbete han kommer ifrån att han är en erkänd Mästare och att han väl förstår och väl kan utföra sitt yrke. Han skall ge till lådan 5 Dal. S:mt och till de fattiga en Dal S:mt. Han förklaras därefter Mästare och därmed lämnar det tidigare ämbetet.

A V S L U T

TILLÅMPNING

Och detta är den allmänna Skråförordning som Wij vill att alla hantverks Ämbeten skall förhålla sig till med hörsam efterrättelse, för sin vidare förkovran. Detta eftersom Wij enligt Kunglig Makt är förbehållna att förändra, öka eller minska, när så fordras. Men på det vad som här är stadgat skall få sitt rättmäteliga genomslag, liksom att Wij uppnår det viktiga mål som härmed är anbefallt, så befäller Wii på det allvarligaste Borgmästare och Råd i alla Städer att de inte enbart skall övervaka denna Vår förordning och att icke tillåta att någon bryter emot den, utan också den särskilda Skråförordning för vart och ett hantverk. Därmed kan åtskillnad och skiljaktigheter, undvikas som annars skulle kunna uppstå, med många inrättade Gillen. Således skall Borgmästare och Råd här i Stockholm, först gå igenom varje skrå och med ledning av denna allmänna Förordning upprätta en speciell Författning, som även överlämnas till Vårt GENERAL COMMERCIE COLLEGIUM (Kommerskollegium); - för vilket Wij vid översynen av detta verk hava nådigt förtroende för dess verksamhet; -. Där skall den vidare överläggas, förtydligas och fastställas, så att Borgmästare och Råd sedan kan ta den till sig. Så att det hantverksämbete som det vederbör, slutligen får det i sina händer. Och när alla Skrán är på detta sätt inrättade, då skall desamma, på begäran skickas, vidare till var Stad i Riket. De som berörs, skall bli meddelade, så att en likhet emellan Skrán för vart hantverk uppnås. Eftersom Wii på detta sätt erbjuder alla Våra befallningshavares tjänster, i varje ort som finns, att de på Ämbetets vägnar och när de kunna anlitas, kommer således Borgmästare och Råd till hjälp uti allt det som behövs för fullbordan och verkställande av detta. Och därigenom hjälpa till vid hantverkens uppkomst och befordran.

Alla som detta vederbör skall hörsamma och rätta sig efter denna Förordning. Tillyttermera visso hava Wij låtit bekräfta detta med Wårt Kungliga Sigill så också Wår högt ärade älsklige Fru Moders samt de andra Wårt och Wårt Rikes respektive Förmyndares och Regerings Underskrift.

Datum Stockholm den 1. Mars Anno 1669.

HEDEWIG ELEONORA.

SIGILL

Per Brahe / Grefve
till Wisingeborg
Swea Rikes Drotz

Lorenz von der Linnde
i Riks Marskens ställe

Nicolaus Brahe
i Riks Amiralens ställe

Magnus Gabriel de la Gardie
Swea Rikes Kanzler

Sewedh Bååt
Swea Rikes Skattmästare